
URiS
&
KLURiS

Copyright: Hjälpmedelsinstitutet (HI), Joanna Andreasson, Åsa Klingberg, Roberto Nasca, Vonny Hulthén de Medina, Lisbeth Mellstam

Idé: Joanna Andreasson, Åsa Klingberg, Roberto Nasca, Vonny Hulthén de Medina, Lisbeth Mellstam

Text: Joanna Andreasson, Åsa Klingberg, Roberto Nasca, Vonny Hulthén de Medina, Lisbeth Mellstam

Illustration & Form: Joanna Andreasson, Åsa Klingberg, Roberto Nasca
joanna@joanna.se, asa@fingerspitz.se, roberto@typeofdesign.com

Ansvarig informatör: Lisa Ledin
Ansvarig projektledare: Agneta Zaar

Upplaga: 1–3 000 ex 1:a tryckningen, 3 001–6 000 ex 2:a tryckningen
6 001-9 000 ex 3:e tryckningen, 9 001-12 000 ex 4:e tryckningen
Tryckeri: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB, 2008

ISBN 91-88337-99-5
Best nr: 04357

Inledning

Barn som kissar på sig har ofta problem med sina toalettvanor. De förtränger signaler som säger att de behöver gå på toaletten, eller tömmer inte blåsan ordentligt. Barn med dessa problem kommer ofta till en uroterapeut. Uroterapeutens uppgift är bland annat att lära barnen hur kroppen fungerar, varför man blir kissnödig och därmed få barnen att inse hur viktigt det är att gå på toaletten i tid.

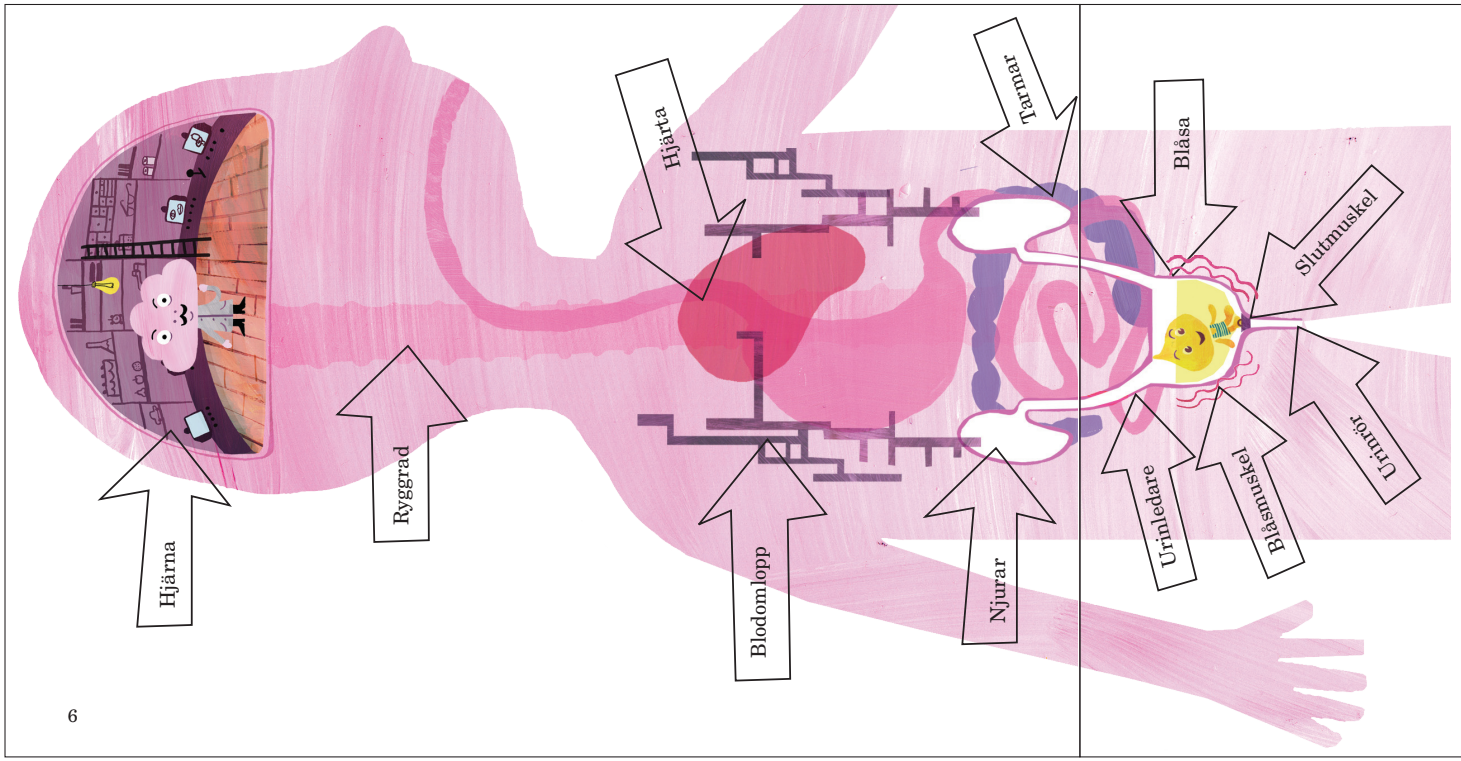
Den animerade filmen ”Uris och Kluris” är främst avsedd för yngre barn med dessa problem och ska bidra till att göra hela besöket till något positivt. Uroterapeuten kan med hjälp av Uris & Kluris på ett roligt sätt enkelt förklara allt som barnen behöver veta. Uroterapeuter på Astrid Lindgrens Barnsjukhus har bidragit med sina kunskaper vid utformandet av filmen och tillhörande tryckt material.

Det här är Måns. Han tycker om att spela teve-spel.

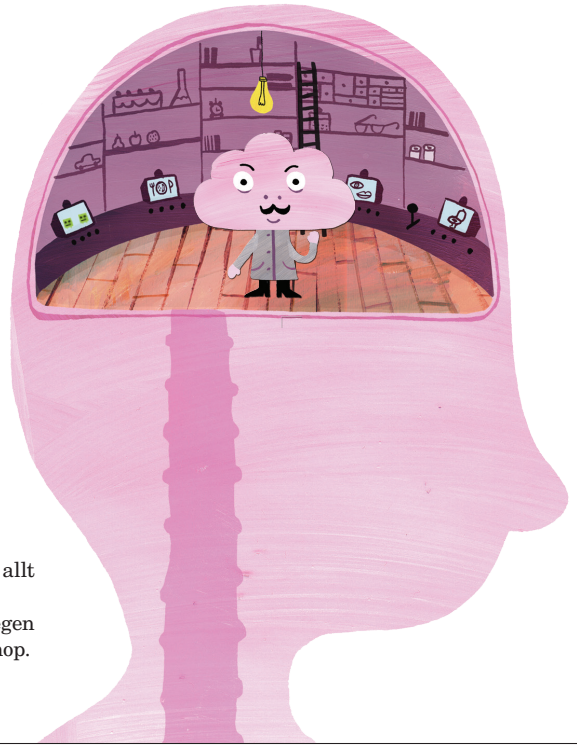

Måns tycker om saft.
Han blir törstig av att spela teve-spel.

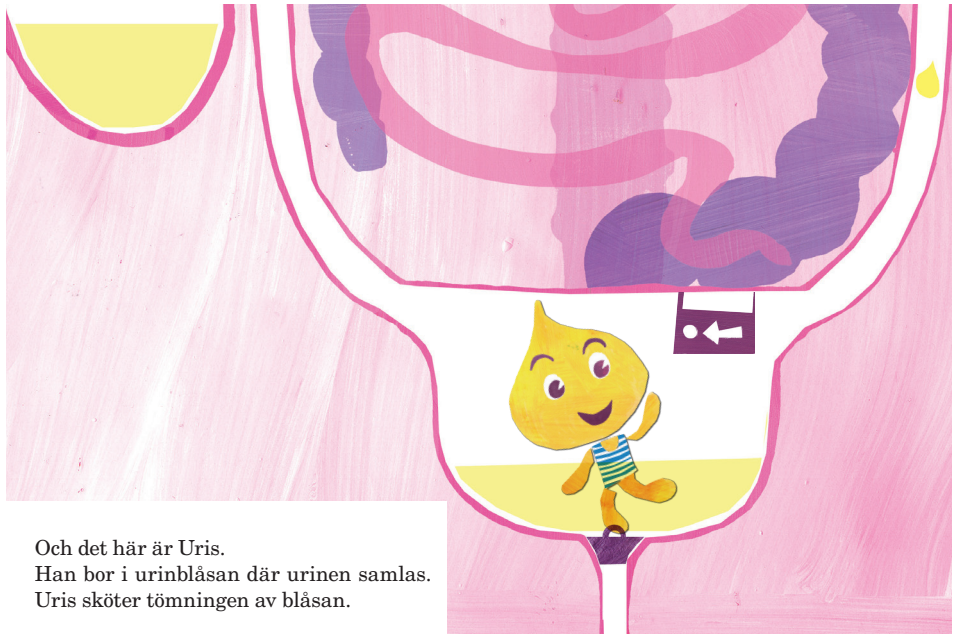

Så här fungerar Måns kropp.

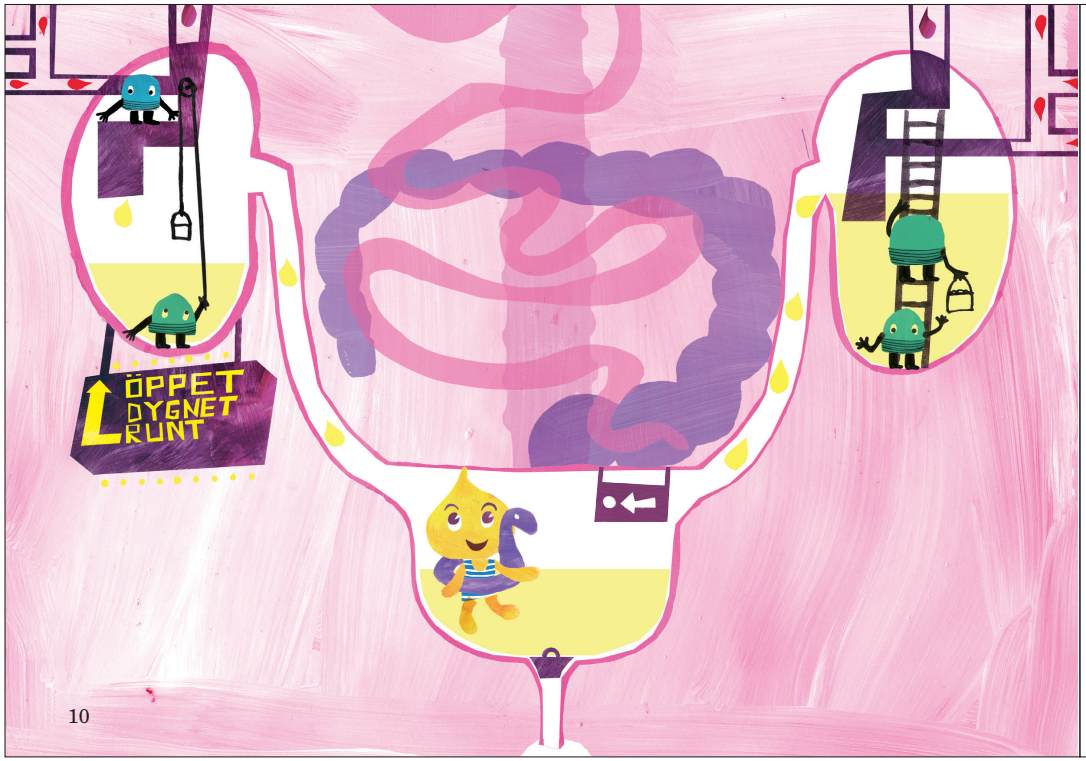
Hjärna – Hjärnan styr vad kroppen ska göra eller inte göra.
Ryggrad – Signalerna från blåsan går genom ryggraden till hjärnan och tillbaka till blåsan.
Hjärta – Hjärtat pumpar runt blodet i kroppen genom blodomloppet.
Blodomlopp – Blodomloppet är kroppens transportsystem. Genom blodkärlen går blodet till njurarna för att renas, blodkärlen transporterar också t.ex. syre från lungorna till resten av kroppen.
Tarmar – I tarmarna hamnar till slut maten som vi har ätit. Tarmarna tar hand om maten och ser till att vi behåller det som är bra och bajsar ut det som vi inte behöver.
Njurar – Njurarna renar blodet. Det som vi inte behöver blir till urin. Det rena blodet åker ut i kroppen igen.
Urinledare – Urinledarna transporterar urin från njurarna till blåsan.
Blåsa – Blåsan är en tillfällig behållare för urinen.
Urinrör – Urinen rinner genom urinröret när vi kissar.
Slutmuskel – Slutmuskeln är som en propp, den håller urinen inuti blåsan till det är dags att kissa.
Blåsmuskeln – Blåsmuskeln är full av känselceller som känner av när blåsan håller på att bli full.

Det här är Kluris.
Han bor i hjärnan och sköter allt som händer i kroppen.
Varje del i kroppen har en egen avdelning. Kluris sköter allihop.

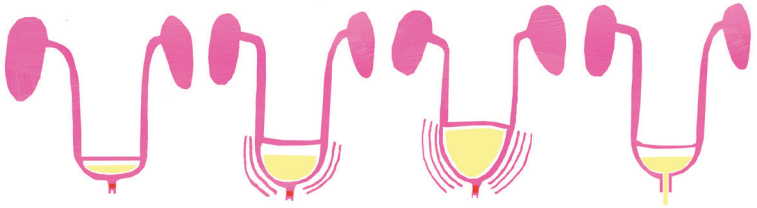

Och det här är Uris.
Han bor i urinblåsan där urinen samlas.
Uris sköter tömningen av blåsan.

Hjärtat pumpar runt blodet i kroppen.
När blodet pumpas genom njurarna rensas det från skräp. Njurarna gör rent blodet, skräpet och vattnet som kroppen inte vill ha kvar blir urin. Njurarna kan inte ta någon paus i sitt arbete som ”kissfabrik” utan jobbar hela tiden.

Genom urinledarna droppar urinen ner till urinblåsan. Där samlas urinen tills det är dags att kissa och blåsan töms. När blåsan töms drar blåsmuskeln ihop sig samtidigt som slutmuskeln som stängt urinröret slappnar av. Då öppnas urinröret så urinen kan rinna ut.

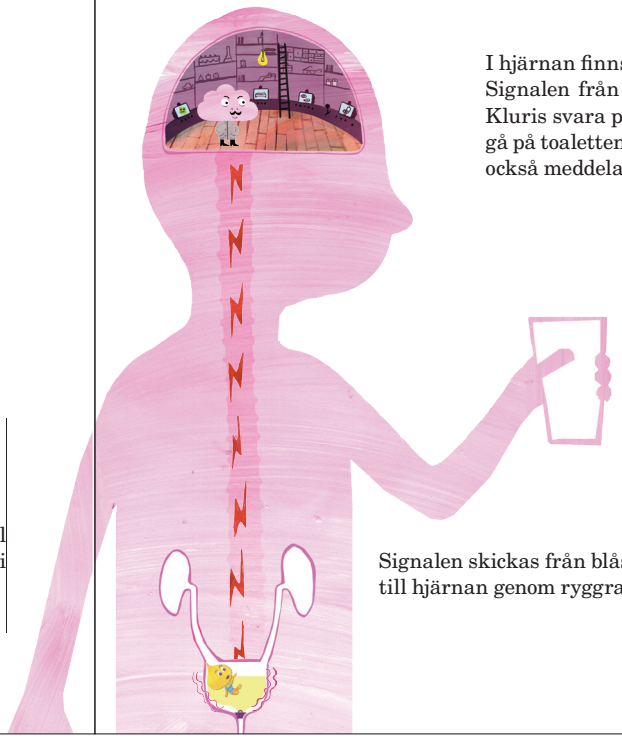
Nu börjar urinblåsan bli full!
Känselcellerna känner av det och blåsans muskel drar ihop sig. Uris blir lite stressad, det är snart dags för blåsan att tömmas.

Måns är kissnödig.

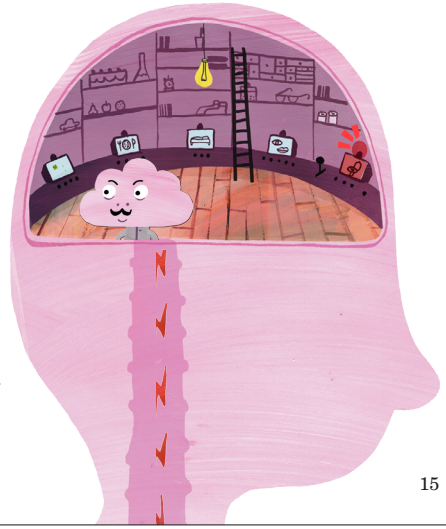

Uris skickar en signal till hjärnan att blåsan börjar bli full och behöver tömmas.

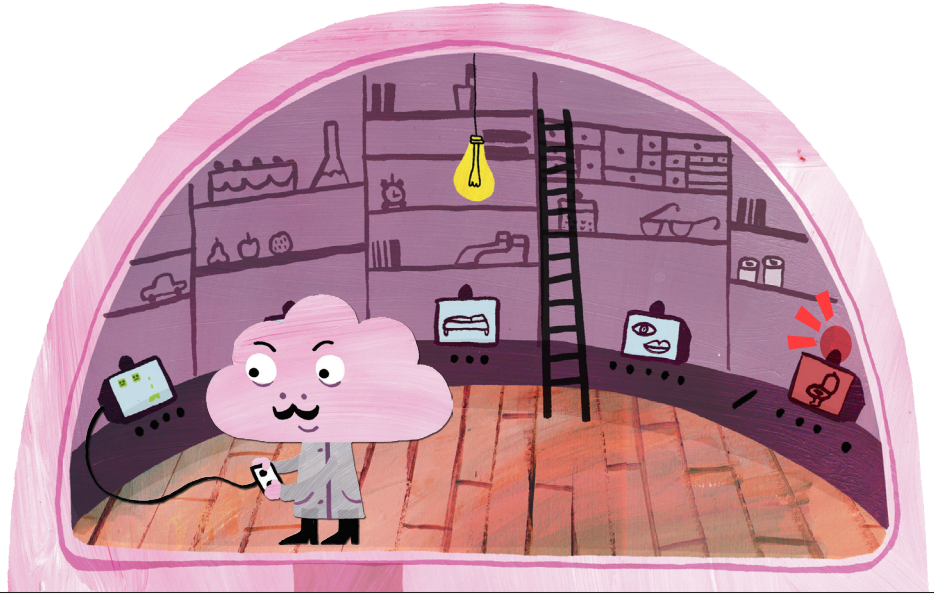

I hjärnan finns olika avdelningar.
Signalen från blåsan kommer till kisscentralen. I hjärnan kan Kluris svara på signalen genom att bestämma att det är dags att gå på toaletten. Om Kluris är upptagen med något annat kan han också meddela Uris att vänta ett tag med att tömma blåsan.

Signalen skickas från blåsan till hjärnan genom ryggraden.

Kluris är upptagen med teve-spelet och bryr sig inte om signalen. Han säger till blåsan att slappna av. Än är det inte dags att gå på toaletten, tycker han.

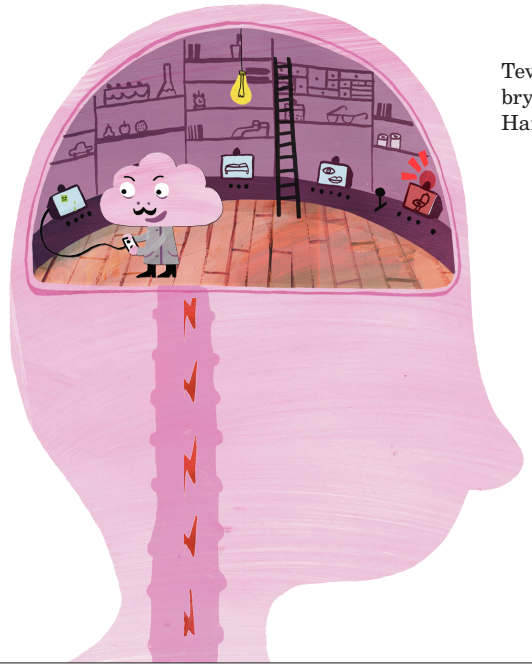

Blåsan slappnar av när hjärnan säger att det är OK. Uris blir lugn.

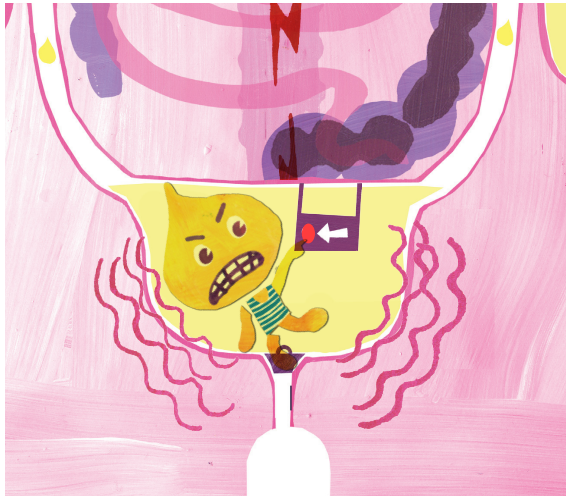
Men blåsan är fortfarande full och efter ett tag känner känselcellerna av det igen.
Uris skickar en ny signal till hjärnan.

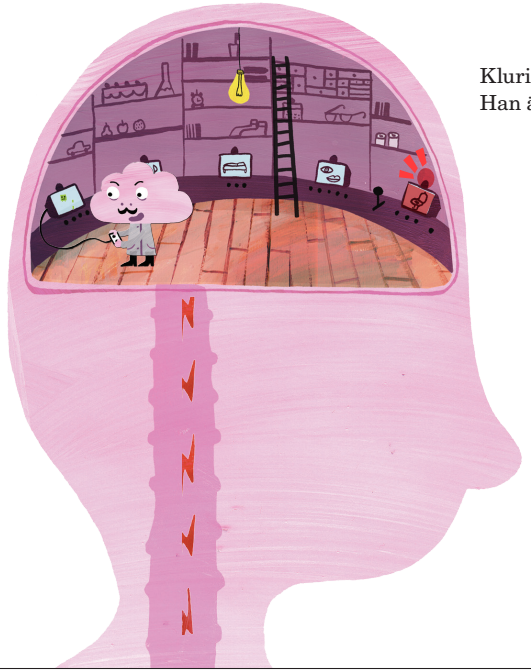
Teve-spelet är spännande och Kluris bryr sig fortfarande inte om signalen. Han fortsätter att spela.

När hjärnan fortfarande inte bryr sig om signalerna slappnar blåsan av igen för ett tag.

Men snart är blåsan jättefull med kiss. Eftersom det var länge sedan Måns var på toaletten för att bajsa ligger det bajs i tarmen och trycker på blåsan. Signalerna fortsätter att gå upp till hjärnan.

Kluris struntar fortfarande i signalerna Han är så upptagen av tevespelet.

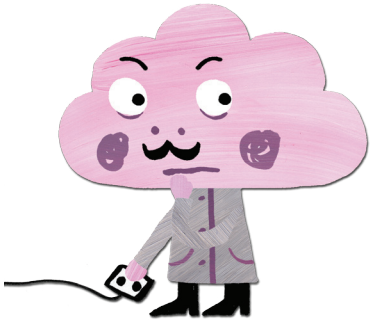

Nu kan inte Uris vänta på Kluris längre. Han tar saken i egna händer. Blåsan måste tömmas!

Måns kissar på sig.

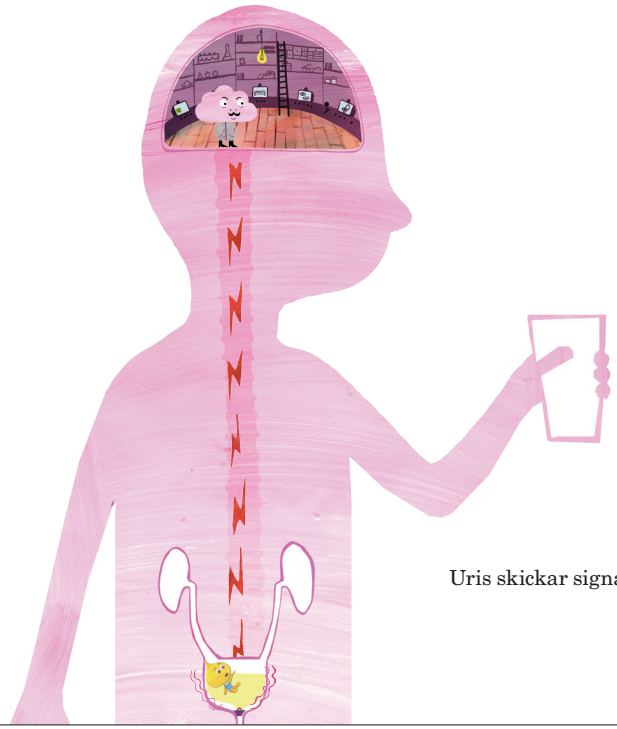
Kluris ångrar att han inte har brytt sig om signalerna. Nu är det försent!

Nästa Dag...

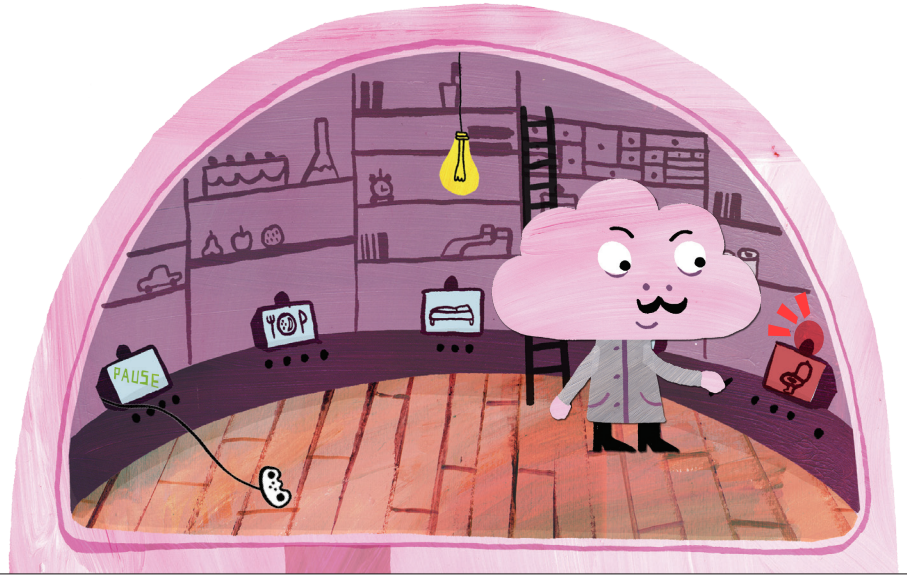

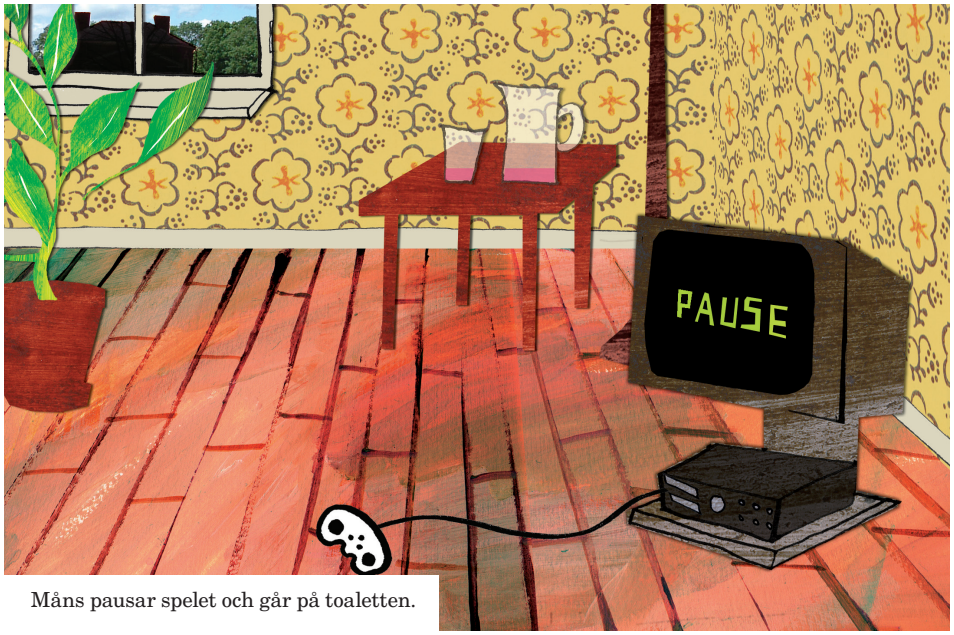
Måns spelar teve-spel igen och är kissnödig.

Uris skickar signaler till Kluris.

Signalerna går till hjärnans kisscentrum.
Kluris tar emot signalerna och skickar iväg en signal att det är dags att gå på toaletten.

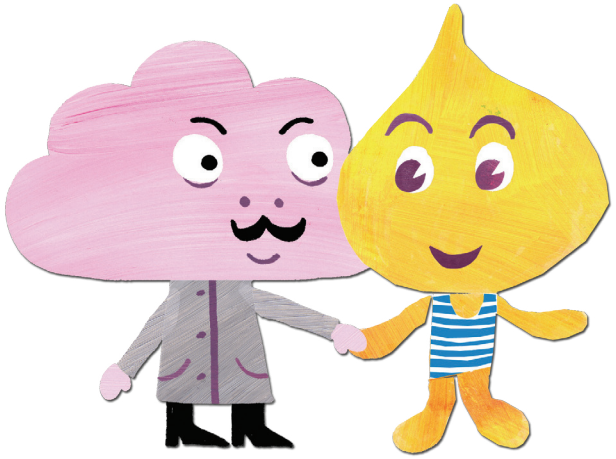

Måns pausar spelet och går på toaletten.

Blåsan slappnar av och töms.
Blåsan blir liten och Uris är glad.

Det fungerar bäst när Uris och Kluris samarbetar!!!

Produktionen stöds med medel från Stiftelsen för Astrid Lindgrens Barnsjukhus och Allmänna arvsfonden och har skett i samarbete med Hjälpmedelsinstitutet.

Hjälpmedelsinstitutet är ett nationellt kunskapscentrum inom området hjälpmedel och tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

Institutet arbetar för full delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning genom bra hjälpmedel och ett tillgängligt samhälle. Institutet stimulerar forskning och utveckling, provar nya hjälpmedel, medverkar till kunskaps- och metodutveckling, informerar och utbildar.

Hjälpmedelsinstitutets huvudmän är staten och Sveriges Kommuner och Landsting.

Hjälpmedelsinstitutet

Box 510, 16215 Vällingby
Tfn 08-620 17 00
Fax 08-739 21 52
Texttfn 08-759 66 30
www.hi.se

STIFTELSEN FÖR ASTRID LINDGRENS BARNSJUKHUS
www.astrid-barn.nu

Best nr: 04357
ISBN 91-88337-99-5